

PORTZ

PERIÒDIC QUINZENAL

Portantveu de l'Ateneu Cultural

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
FORA (6 exemplars trimestre) 1'10 PTES.
NÚMERO SOLT 0'15 PTES.

Redacció i Administració
G. Hernández, 15, pral.

DELS ARTICLES SIGNATS EN SÓN
RESPONSABLES LLURS AUTORS.
NO ES RETORNEN ELS ORIGINALS.

El Monestir de Sta. Maria de Ripoll

Hi han poblacions sense cap caràcter específic en el seu aspecte monumental. Altres en canvi tenen un segell fortament personal i inconfundible, de les que se'n serva, tota la vida, una dolça recordança.

D'aquestes darreres és Ripoll, i el que veritablement li ha donat nom, és el seu magnífic Monestir, de venerable vellúria, on la pedra treballada, canta millor i més noblement la immortalitat dels artistes que la cisellaren i de la fe que els ajudà a bastir-lo, que totes les lloances que se n'han fet i poden fer-se'n.

Tractaré de fer un xic d'història i un xic de descripció.

El Comte Guifré I, fundador de la Pàtria, féu bastir el monestir en el IXe segle, l'any 888 fou consagrat, fou després engrandit i en 997 es construeix el primer claustre i el famós «Scriptorium». L'edifici actual, data de l'any 1032, fet construir per el bisbe Oliva. En el XIIe segle es construí la superba portalada i part del claustre. La grandesa del monestir es sostingué fins el XVIIe segle, en què s'inicià la decadència. Després de les malvestats de la guerra de la independència, vingué l'abolició de les jurisdiccions abacials i en 1819 fou abandonat el monestir. De nou hi tornaren els monjos, però en 1835 una multitud sacrílega devastà el monestir essent cremat el valuós arxiu, la imatge de Sta. Maria i el cos incorrupte de Berenguer el Sant. Fou restaurat en 1893, gràcies a l'enorme esforç del bisbe doctor Morgades i l'encert del notable arquitecte Rogent.

Cal esmentar per el seu extraordinari valor la portalada romànica, vertader arc de triomf del segle XIIe magnífica penyora del geni i grandssa del passat, amb alts i baixos relleus treballats per mans expertes i disposats en set faixes horitzontals i paralel·les totes, rubler-tes de relleus esculturals de passatges bíblics, llibre obert per a la gent que no sabia de llegir, «Sermó fet pe-

dra» com ha dit Puig i Cadafalch o com digué M. Cinto Verdaguer: «La Bíblia al cor de Catalunya, impresa, present, passat i esdevenidor del món».

La planta del temple afecta la forma de creu llatina de 60 metres per 9 d'amplada, el creuer en té 40 de llargada. En l'encreuament de les naus s'aixeca el cimbori vuitavat amb 4 grans finestrals. Els murs descansen sobre arcades que s'apoiem en pilastres de planta rectangular. Dues torres s'aixequen a la façana; la que serveix de campanar és alta i esbelta de 40 m. d'alçada.

A l'interior del temple hi ha com a més important: A l'altar major el quadre de Sta. Maria de Ripoll en mosaic de colors, executat en els tallers del Vaticà, segons model del pintor Enric Serra. Davant l'altar s'aixeca el cimbori de ferro i bronze amb uns plafons pintats per Joan Llimona. En la part superior del creuer hi ha sis altars que corresponen als sis absis, sobresortint: l'altar del Crist de la Puríssima Sang, obra del segle XVIIe salvat de la crema de Ripoll; el de St. Ramon de Penyafort i del Roser, obres de Vallmitjana i Llimona respectivament. En el frontó d'aquesta banda hi ha la sepultura del Comte Ramon Berenguer III el gran, amb una estàtua equestre obra de Llimona. En el cantó de l'evangeli hi ha l'urna on es guarden les despulles del Comte Jofre I el fundador de la Pàtria; és una urna provisional coberta d'un drap de vellut morat amb la inscripció «Ací d. e. p. lo Comte Jofre fundador de la Nació Catalana». A la dreta hi ha una lauda dedicada Berenguer IV el Sant, el cos incorrupte d'aquest comte descansà per set segles en aquest cenobi i fou sacrílegament consumit per l'incendi de 1835. En la nau central hi ha adossats els sarcòfags en marbre de Bernat de Tallaferro i el del bisbe Rudolf. En altres sarcòfags provisionals hi ha el fill i el nét de Tallaferro i en altres els abats Ramon i Bertran Desbach. A terra vora l'entrada,

Síntesi de Lope de Vega

Lope i la seva època.

S'ha repetit amb freqüència que la literatura és una capa inferior de la Història, una vena de mineral inesgotable que forma el seu subsol. Aquesta afirmació és certa en certs casos, però restriccions de gran pes impedeixen que tombi totalment cap el seu costat la balança de la veritat absoluta. Alguns grans literats—novel·listes, poetes, dramaturgs—les obres dels quals han estat explorades àvidament per les generacions que els han succeït, no poden ésser estudiats en relació a la seva època. Viuen en un món propi i estan tan allunyats de tot el que els circumda com els enclaustrats. Com ells, ignoren tot el referent a un més enllà dels límits del seu refugi. Seria inútil cercar plasmat en llurs obres el més mínim reflexe de la vida col·lectiva contemporània, només els hi podem parlar d'individualitat, del seu món interior, perquè desconeixen o fan el sord al món exterior.

No té aquesta característica—negativa en la seva relació històrica—aquest fènix que visqué fa tres segles i es digué Lope de Vega. Contràriament, tota la seva vida i tota la seva obra—a l'uníson ambdues—estan tan enclavades dintre una època que resultaria una esgarrifosa incomprensió d'aquest home l'estudiar-lo deslligat de la seva generació. El contingut social de Lope bull en totes les seves pàgines i fóra en va l'intent de volguer comprendre'l en si mateix, perquè l'astre-Lope no té vida pròpia: és un satèl·lit del magne sol d'un segle d'or.

Després d'ésser espill, per força temps—visqué quasi 73 anys—morí el geni en 1635. Els seus contemporanis el ploraren i l'honoraren perquè entreveïen en el difunt Lope el seu representant col·

lectiu, el que havia de donar compte del seu pas per la terra a les generacions posteriors. Hauria d'ésser la pedra de toc per a estudiar una societat. I així s'ha escaigut. Entre les festes evocadores de fets col·lectius—festes per a la humanitat abocada el passat—es commemora també la de la mort de Lope.

Ell fou un primitiu estesiòmetre de la sensibilitat col·lectiva.

Junt amb l'afany d'ésser geòlegs de les lletres—que batega en tots nosaltres—existeix també un anhel d'excavar les societats antigues. Ambdós es satisfan amb l'estudi del substracte anomenat Lope. I el seu tercer centenari—homenatges múltiples, cultes i populars—han posat el cas de Lope sobre la taula. Es cotitza el paper de Lope en la borsa universal de les lletres.

Serveixi també aquest breu assaig, com un tribut a un home, a una època.

L'home.

«Potro es gallardo, pero va sin freno»—el defineix Góngora. I res tan agitat com la seva vida—res tan remogut, tan turbulent, com les aigües agitades de la seva vida. El viure de Lope—curs ràpid, voluptuós, sensual—no es deté davant d'humans privilegis ni humanes lleis. Es troba situat molt per damunt de tot això, amb els ulls tal vegada escorcollant el futur. Per això traspasa les fronteres de la seva època, sense careta, a plena llum. Els seus contemporanis podien, creien conèixer Lope. Sabien...

La seva empena amorosa, mai inactiu, desenfrenat. Filis, Belisa, Camil·la, Lucinda, Gerarda, Amarilis, desfilen en la seva vida i en la seva poesia, sense lapse evident. Amors pecaminosos i violents, raptos, breus refugis de pau,

adoncellaments, fugides, es succeeixen en un fluir trepidant.

El seu desdeny devers tot l'establert, el seu menyspreu per la vida ordenada, sedentària, son anhel constant d'aventures, audàcies i embolics, la seva passió per tot l'extraordinari, el que topava contra tots, en una cadena sense fi...

Els pocs refugis que trobà en la seva agitada existència, sedant per als seus nervis arruïnats per una labor intensa—València, amb Belisa; Madrid, amb Joana Guardo, la seva muller—però torbats per una altra explosió del seu caràcter vehement.

Els seus contemporanis coneixien també la dolorosa incertesa dels seus darrers anys, epíleg als seus anys de escaient plenitud. Aleshores sorgeix el paradòxic dels seus actes. S'ordena sacerdot a l'ensems que s'estatja a casa de la «Señora del buen nombre»,—Jerònima de Burgos—de no pas massa bona reputació. En un mateix any s'entrevista a València amb la còmica Llúcia de Salcedo i concentra després un amor vehement en una dona casada: Marta de Nevares «Para huir de una mujer no hay otro medio que tomar la posta con otra» escriu al duc de Sessa. I és com una justificació, a l'ensems que un consell.

Finalment també era coneguda la seva expiació com a terme d'un viure tan desordenat. La ceguera i la demència de Marta i el rapte d'una filla d'ells dos, els seus remordiments, la seva melancolia, que el menen depressa a la mort—27 d'agost 1635.

Morí l'home Lope. Havia viscut una vida completa, com pocs o com ningú, una vida intensa lliurada a les passions sentimentals i amoroses, subordinada també a la ploma. Alguns escriptors dels seus temps havien fet servir les armes del

s'hi veu la llosa sepulcral del bisbe Morgades en forma d'estàtua jacent de marbre. Aquest bisbe fou el restaurador del monestir.

Al costat del temple i a un nivell un xic més baix hi ha el claustre, de forma trapezoïdal i de dues galeries, consta de 240 columnes amb els corresponents capitells i àbacs, en part és romànic del segle XIIe i l'altre part del XIIIe i XIVe gòtic. Els artistes hi esculpiren amb molta fantasia sants, àngels, homes, animals, sirenes, dracs, motius vegetals, etc. Empotrats a les parets del claustre hi ha diversos sepulcres, làpides, capitells, un mosaic del segle XIe que hi havia antigament a l'altar major, un sepulcre gòtic segle XIVe de l'abad Oliva, etc. formant en conjunt, un veritable museu.

Heus ací descrit el que queda de l'antic Monestir de Sta. Maria de Ripoll. La primitiva imatge de Santa

Maria, el cos de Berenguer IV el Sant, la biblioteca, l'arxiu, el palau de l'Abad, l'hostatgeria, pintures, joies, etc. tot desaparegué a l'agost de 1835 consumit per les flames que una multitud vandàlica va atiar durant tres dies.

Interessantíssim és també visitar l'església de Sant Pere que es troba a la Plaça de l'Abad Oliva, és originària del segle XIe. Cal assenyalar, en aspecte cultural, l'arxiu-museu de St. Pere que atresora notabilíssims documents antics, una important biblioteca, un museu local, on sobresurt, entre moltes altres, la col·lecció de ferros produïts per les fargues del país. Un magnífic diorama de la vida dels pastors, fet pel notable escenògraf Sr. Alarma, posa una agradable nota final a aquesta interessant visita.

JOAN GENER I ROCA

seu enginy per a ferir-lo, i ell també havia pres part en aquest duel de frases i epígrames. Lope, a la seva mort, era popular perquè batejava en ses venes la sang de la seva època. Havia tastat el sabor de la glòria, provat el respecte espiritual i l'admiració de tots. Per a ell s'era bastit el pedestal del fervor popular i anà a la tomba acompanyat del seu poble. Oracions fúnebres i panegírics sorgiren per a recordar-lo, com a just homenatge.

Però les seves cendres foren llançades a la fosa comuna, perquè un nínxol costava cinquanta rals a l'any.

L'obra.

Hi ha obres fecundes en quantitat, altres en contingut. L'obra global de Lope reuneix ambdues maneres d'ésser. En conjunt, la magna labor que anà estratificant al compàs dels seus dies causa una sensació de païra. Incomprensible per a qui no comprengui Lope, la seva obra. El seu teatre és universal i divers com el mateix univers; sense la seva poesia—inclassificable—i la seva novel·la, omplenaria per si sol una vida qualsevol. Per al Fènix hauria estat poc. Brollava la seva vida i brollava la seva obra d'un mateix doll, com ell inesgotables, ràpides com ell.

Si l'abundància poètica de Lope el féu creditor del sobrenom de «monstre de la Naturalesa», podria anomenar-se pel contingut «pintor de la vida». Perquè són veritables quadros, les seves comèdies. Quadros realistes de pinzellades fàcils i precises, amb noció exacta i immediata de l'acoloriment, frescura i paisatge. Al seu entorn es teixia la vida i no feia sinó recollir les seves fibres. Es ací on rau l'origen del realisme, del popularisme de Lope de Vega.

L'obra de Lope té un divers sentit popular perquè la realitat quotidiana l'inspira. Un passeig pel camp, una festa camperola, les vores d'un riu, el gos d'un hortelà, una noia vista en una font, un molí, una casa de boigs, tot s'endinsa en el seu cervell i elabora amb aquests elements tan reals, tan senzills i si voleu tan banals, una de les seves innombrables comèdies.

El continu contacte amb les dones del poble que se li ofereixen va forjant els seus tipus femenins amb una finesa de detalls que alguns són expressió d'un país. I el poeta s'aboca al camp per a pintar les passions dels rústecs, les seves costums, les seves dites populars, les antigues cançons tradicionals—residu de sabor anònim de temps passats—Si s'aboca a les ciutats, queden també ben diferenciades, ben caracteritzades. Sevilla, Madrid, València, Granada, etc. són elles mateixes, inconfusibles.

Esbossa en el camp la tragèdia entre el bell i el jove, entre el noble aferrat al seu honor i a la seva terra i el serf que veslluma horitzons per al futur. Sap pintar amb verisme, amb soltesa, els senti-

LA ROUREDADA D'EN SACOT

Haveu visitat alguna vegada la roureda d'en Sacot? I us haveu donat compte de les formosors que enclou aquell magnífic paratge? Haveu contemplat aquells roures gegantins, i aquella catifa suau i tova, tota plena de voluptuositat, del sòl de la roureda? I tot aquest magnífic conjunt, ajuntant-hi el Verneda, el qual embelleix més el paisatge, no us ha suggerit mai la idea de passar-hi una bella estona? Quasi goso dir, i per què no? que és l'indret més bonic que tenim a casa nostra.

Fa pocs dies vaig visitar aquest formós lloc i vaig quedar decebut; em creia veure aquell paratge tal com jo l'havia vist sempre i tal com jo m'imaginava trobar-lo en aquells moments: net i curiós; però, amics meus, el paisatge que contemplaven els meus ulls era totalment diferent. Arreu es veien escampats, papers, bruts, oliats, tota mena de deixalles, ossos, peles de plàtan, de tomàquet de ceba, etc. Tot allò era un «cocktail» de brutícia; el paisatge resultava tristíssim entremig d'aquell escampall de «floretes» en estat de descomposició; arreu se sentia un tuf, que hom pot dir que feia la impressió, encara que amb no tanta

ments d'un poble ultratjat que s'aixeca enfront una tirania poc menys que omnímoda. Es el representant de les aspiracions populars, locals amb un símbol d'universalitat, rurals amb rebrols de tradicionalitat. I amb la seva imaginació i amb la seva fantasia un vol rabent per damunt de tot—supleix l'imperfecte d'alguns caràcters, farceix els buits amb el seu sentit dramàtic, compenetrat amb el gust del seu públic, entre el qual bevia la trama de les seves obres.

La poesia i la novel·la de Lope ajunten el popular amb el culte. Va a poar en el gran tresor mitològic on acudeixen tots els poetes clàssics, vestint a les dones de la seva vida amb noms i atributs de deeses i nimfes, imaginant pastorals, èglogues amb fets reals o ressuscitant les fàbules antigues. I els seus contemporanis, a través d'aquests vels poètics, descobrien detalls de llur pròpia vida i la profusa història de Lope, al poeta profà i al poeta religiós ambdós amb idèntic exponent.

* * *

Ara un senzill colofó, amb el seu punt final.

Hem fet un esquema, una síntesi—imperfecta, és clar—d'una personalitat, el seu fruit i el paralelisme d'ambós amb la seva època. Són unes pinzellades, el canemàs d'una labor per a la qual es necessitaria un altre Lope...Potser, ell mateix, si com a fabulós fènix renasqués de les seves cendres

JOSEP CASTELLANO

proporció, de què us passessin pels nasos el popular carro de les escombraries, «carro de la pudor» que diuen les dones.

Es aquest l'aspecte, més o menys, que fa, quan hom entra a la roureda d'en Sacot. I no exagerem.

Es lamentable que els cassanencs no tinguem més cura per les coses belles. Alguna vegada s'ha parlat des de les planes d'HORITZÓ, de la necessitat que hi ha de practicar l'excursionisme i de la manera que hom ha de practicar-lo.

No és cap sacrifici ni cap molèstia per ningú, una volta acabat de menjar, recollir tots els papers i deixalles i cremar-ho en un lloc convenient, per exemple en el vall que circumda la roureda. El que no es pugui cremar, hom pot colgar-ho amb terra, en el mateix indret. Un treball tan insignificant, i tindriem sempre la roureda neta de deixalles i digna d'ésser visitada en tots moments. El paisatge en restaria agraït; fins i tot semblaria més alegre i optimista; hom quan entraria a la roureda, podria respirar a tot pulmó, sense perill de sentir cap alenada d'olor desagradable, i podria contemplar el paratge, sense que la nota discordant de papers bruts i deixalles ferís els seus ulls.

I no sols parlo pels que visiten la roureda d'en Sacot; podeu recórrer el Verneda de banda a banda, dintre el límit de la nostra població, i podreu contemplar el mateix panorama de paperam abandonat.

Es que és una gran molèstia el recollir els papers dels quals hom s'ha servit i cremar-los, o enterrar les matèries incombustibles, evitant així el mal efecte i les males olors? Jo crec que una mica de voluntat és suficient per netegar el lloc on es fa l'acampada.

I penso que aquestes notes discordants no diuen pas gens a favor de la higiene i del bon gust dels cassanencs.

E. G.

Reservat per

Cinema Catalunya

**PROPERA
INAUGURACIÓ!!**

COMENTARI TRIBUNA LLIURE

Esport

per RICARD MESTRES

Em penso que una definició força encertada de l'esport en el seu sentit més pur, seria «aquella activitat encaminada a obtenir un perfeccionament físic amb els conseqüents avantatges morals». Una cosa així.

De manera que, sota aquest punt de vista, no hauriem d'admetre el professionalisme en l'esport. Però resulta que l'esport es un espectacle i els qui hi assisteixen han de pagar. I em penso que d'ací ve tot. Els sportmen degueren dir-se: si per veure'ns actuar hom ha de pagar, bé és just que nosaltres cobrem. I ja teniu tot allò del perfeccionament físic i moral en orris. Encara fins aquí no tindriem gaire coses a dir, perquè no és pas una cosa de l'altre món que un home que vulgui dedicar-se a l'esport com a activitat exclusiva, vulgui treure'n alguna cosa. Però els homes sempre barriren i han inventat coses que tenen tot l'aspecte d'una gran mascarada esportiva, on el llautó s'hi veu ens grans proporcions. Exemple: la Volta a França. A mi que em diguin el que vulguin, però la Volta a França és una de les absurditats esportives més monstruoses que hom pot imaginar-se. Al principi, aquesta prova fins i tot l'he seguida amb interès. Però a l'últim ja sembla una cosa tan mecànica, tan rutinària i allargassada que no puc estar de dir-me: encara roden, aquests xicots. I efectivament, encara roden sota un tàlem de mils francs i d'una propaganda llauna, olla, carrinclona, i absurda.

Hi ha també en la manera actual de de la pràctica de l'esport, altres aspectes que el degraden a més no poder. L'altre dia vaig presenciar un partit de futbol (Girona-Granollers) i us he de confessar que, sinó hagués estat una cosa revoltant, m'hi hauria divertit. Hi havia de tot menys futbol: boxa, lluita lliure, joc-ras i-patacada-al-cap, etc. Tot el que vulgueu. Això al terreny de joc. Entre el públic, els granollerins i els gironins es bescanviaven tota mena d'insults gairebé tots adreçats a la família de l'altre, particularment a la mare. Ja m'enteneu. N'hi havia de més pacífics que es limitaven a tractar de «bombero» amb un posat d'aquells que semblava que deia una cosa d'aquelles que no es poden sentir. Bé. Doncs jo trobo que tot plegat no és gens esportiu, ni edificant, ni res d'això. Si alguna cosa deixa traslluir aquesta actitud perfectament bèstia, absolutament mancada de la més mínima espurna de civilització, és una mentalitat tronadíssima que confiem que no és pas la general del país, sinó exclusiva d'una mena d'esportius i llur públic. Tanmateix, una ben trista exclusiva!

En el número 47 d'HORITZO corresponent el dia 29 de Juny, va publicar-se un article amb el títol de «*Cafreria*», signat per Artur Cassà Estanyol, en el qual es condemnava impacablement, el terrorisme, en les seves manifestacions més acusades. Atracaments, atemptats, col·locament de bombes, etc. etc.

Al comentar aquest treball al·ludit, no ho farem pas en tó de crítica, sinó que procurarem aportar per l'estudi d'aquest greu problema, el que entenem, com a causes directes, i llurs solucions més adequades.

Afirmem abans que tot, la nostra més ferma repulsa a aquests procediments repugnants, que no tenen en el fons, altra finalitat que sembrar el pànic entre la població, reclamant per tant, una represió implacable al moviment obrer de rebot, i retardar alhora d'una manera premeditada, les solucions definitives que en aquest aspecte de la vida porten les masses laborioses.

L'escola marxista ens demostra científicament, que l'home en totes les seves manifestacions, és fidel reflexe de l'ambient que el rodeja.

No té res de particular, doncs, que un infant que puja els primers graons de la vida, voltat de gent que viu del vici i del crim, sigui a la fi un perfecte «gangster». Com també és naturalíssim, que un home que des de la seva més tendra infantesa hagi conviscut amb gent honorable, i voltat de riqueses sigui un perfecte cavaller.

L'ambient més que altra cosa, és el que forja l'esperit dels homes, i per tant, el que guia la seva ruta en l'esdevenidor. Salvant, naturalment, les comptades excepcions.

Podem doncs nosaltres, al fer la crítica d'aquestes xacres socials, desentendre'ns per complet, d'un factor, essencialíssim, com és el que senyalem?

Es aquí, doncs, el nostre modest criteri, on radica la causa fonamental, d'aquest problema: que l'autor de «*Cafreria*», sembla no donar-hi cap valor.

Una de les preocupacions més accentuades, pels estadistes de tot el món, és sens dubte, l'atur forçós.

¿Qui és capaç de negar, que molts dels cassos de terrorisme deixarien de produir-se, si aquest espectre cruel de la vida, fos, sinó solucionat, almenys atenuat?

Fixeu-vos sinó amb estadístiques, per a comprovar que les nacions més afectades per l'atur obrer són també les més castigades, per aquests actes brutals de desesperació i de follia.

Una família obrera mancada de treball és una llar perduda, on la desespe-

ració pren posicions cada dia més fermes.

L'ajuda oficial és insuficient, i els sacrificis de l'amic i del veí no poden pas durar molt temps. I després què?

Qui té la suprema força de voluntat per sobreixir a semblant tragèdia, humiliant-se, demanant almoïna, i qui trovant-se sol sens cap lligam familiar que el retingui, es llança desesperat pels viranys tortuosos del crim, per aconseguir unes pessetes.

Ambdós casos son fruits directes de la desigualtat que hem assenyalat, i per tant de l'ambient dens que ens aixafa.

No cal dir, que ambdós casos, i llurs solucions denigrants, els rebutjem de ple.

Es emprant altres mitjans, que cal destruir de socarrel aquesta malura. No augmentant llurs penes en els còdics penals, als infactors de les lleis vigents, sinó fent un estudi, a fons de l'actual societat i treient-ne les degudes conseqüències. I demés, tingueu en compte, que a través dels segles, no hem pas vist aminorada, ni molt menys, la criminalitat, ni el terrorisme, tot i aplicant penes greus i inexorables.

Es transformant aquesta societat desigual, injusta on milions d'obers resten inactius, propensos per tant a caure en el vici i en el crim que els assetja a tota hora. Es creant una nova vida, on el treball, i sigui llei suprema, i els seus fruits les riqueses, tinguin una distribució més justa i més humana.

I aleshores sí, que convindrem amb l'autor de «*Cafreria*», que qui es traspassi, d'aquesta llei justa i humana, que és cooperar tothom a la societat, amb llur esforç del treball, caldrà separar-lo, no a una selva perquè les feres en facin un àpat, sino a un establiment, on intervingui, més que l'escarceller, el metge.

JOAN ROC

Aquest número ha passat per la censura governativa.

PINTURA DECORACIÓ

Francesc Ragolta

Pintor decorador artístic.

Empaperador.

VENDA DE PAPERS PINTATS

Ramon Ferrándiz, 116

CASSÀ DE LA SELVA

EL TEATRE

FANNY, de Marcel Pagnol, traducció de Melcior Font, per la companyia Nicolau-Martori.

Marcel Pagnol, un dels prestigis més sòlids de l'escena mundial, deu bona part de la seva fama a dues obres d'ambient popular: Marius i Fanny. A base d'aquestes obres podríem encetar unes consideracions sobre el teatre popular, en tema inexhaurit i potser inexhaurible. No ho farem pas. Només hem fet aquesta indicació per a qui tingui idees falses sobre una mena de teatre que alguns autors castellans i també algun de català coneixen amb una manca de tacte esgarriosa.

Fanny és una obra essencialment tendra i poètica. La tendresa li forneix el mateix caràcter dels personatges, tots gent bona en el fons, i el problema del drama, fonamentalment un problema de tendresa i sensibilitat. La poesia hi és només en esperit. Com una mena d'eflúvi que s'escampa del por:—màgica estació que mena per tot—i ho envaeix tot i tot-hom.

La nota més simpàtica és que tots els personatges són bons. Quina noblesa, Marcel Pagnol. Ell ha demostrat que pot trobar-se el dramatisme sense que cap personatge sigui un al·lucinat o un turmentat. El sofriment sempre vé de l'ànima d'un mateix, mai ocasionat per la malvolença d'un personatge pervers. El mal hi és fet sempre inconscientment. El drama és essencialment humà, plantejat i resolt amb un sentit humaníssim i bondados.

No sabriem pas com lloar tots els mèrits literaris i teatrals de Fanny. No trobeu que el nostre elogi sigui excessiu. No cal pas un esperit selecte per a copsar bé el sentimentalisme d'òptica qualitat que informa l'obra. Bandejament absolut de tota mena de carrincloneria i assoliment de tots els efectes desitjats sense concessions i sense arbitrarietats.

Tots els personatges reaccionen d'una manera perfectament lògica, d'acord amb llurs actes i llurs idees. Algú dirà, per exemple, que la reacció del mestre Panís es falsa. No ho creguéssiu. Mestre Panís té una il·lússió de temps: tenir un fill. Ara en té l'ocasió. Marius no serà el seu pare perquè només haurà tingut intervenció en l'acte purament sexual. Però la paternitat és quelcom més. En canvi ell el veurà néixer d'una dona que estima d'aquella manera que s'estima als cinquanta anys: alguna cosa més que l'arborament dels sentits. I vetllarà el seu plor i l'ensenyarà a somriure. I el seu bleix serà el seu propi bleix, perquè si s'apagués ell no podria viure. La psicologia de Panís és racionalíssima i perfectament lògica.

L'obra té aquell descabdellament per-

MARQUETERIA
PLAFONS - FULLOLES
SOMMIERS
COLORS - ASSECANTS
VERNISSOS - HIDROFUGS
AGLOMERATS
PAVIMENTS - GRASSES

Magatzems Cucut

Avinguda 20 de Juny n.º 12

GIRONA

fecte que fa que les escenes no apareixin mai altes o desplaçades, amb una ordenació tal que s'ens figura que el mateix assumpte ningú podria desenvolupar-lo d'altra forma. Conformitat, doncs, amb la tàctica de Pagnol i aprovació absoluta a un mètode i a un sistema.

Hi ha tantes coses per dir que fariem interminable aquest comentari. Deixeu-nos dir que és molt més plaent criticar una obra perfecta—com Fanny—que no pas una d'aquelles tan descosides que per decòrum has de triturar,

Melcior Font ha fet de Fanny una traducció magnífica. Planera, senzilla, en un català correctíssim desproveït tant de vulgarismes com d'aquelles frases literàries que són un trenca-colls per al públic.

La interpretació és bona en els tres primers actes, que són ben portats i de moviment escènic encertat i just. Farem especial esment d'Enric Lluelles que té un rol difícilíssim que treu molt bé. Els canvis tan sobtats que sofreix—recordeu el tercer acte—són per a posar a prova un actor i ell reïx i tant aviat us emociona com us provoca la riada. Ramón Martori, sobri i ajustat en el paper de Cèsar. Laura Bové fa una Fanny una mica desigual i en l'últim acte ella i Estivill—Marius—són responsables de què surti fred, mancat d'emoció, desvirtuant-lo completament. Ni el rosir, ni l'entonació ni l'actitud reflexen la lluita interior i semblen ninots que recitin, que és tota una negació per a un actor. I és una llàstima perquè l'acte es importantíssim i ells el fan esdevenir fals. No saben forar la vehemència que requereix i que el seu drama justifica. Molt bé Elvira Fremont i Avel·l Galceran, que es un còmic impagable.

R. M. M.

Es necessita

noi de 15 a 16 anys per aprendre a carrar i triar.

Guanyarà de seguida.

JAUME MATAS - Barceloneta, 7

Notes Municipals

Sessió del dia 22 de Juliol.

Assisteixen tots els consellers excepte el Sr. Castellano.

Presideix l'alcalde-gestor Sr. Roselló.

S'aprova la nota dels jornals de la brigada municipal de la setmana anterior i diversos comptes.

S'acorda pagar als farmacèutics els medicaments subministrats als pobres durant el primer semestre d'enguany.

S'acorda abonar al Sr. Tinent de la Guàrdia Civil el lloguer de la casa que habita.

S'aprova un plànol presentat pel Sr. Melcior Gros.

Es llegeix un escrit de l'Associació de Teatre Selecte de Barcelona demanant la col·laboració moral i material de l'Ajuntament pel projectat homenatge al senyor Apel·les Mestres, en el qual participa tot Catalunya. El Sr. President enalteix amb breus paraules la figura del patrici i artista català i proposa que l'Ajuntament s'adhereixi a l'homenatge.

El Sr. Bagué tot i reconeixent els mèrits i la personalitat de l'artista, no creu oportú que l'Ajuntament es desprengui de cap quantitat, per petita que sigui, per subvencionar homenajes, quan en la població hi han tantes necessitats per atendre.

Després d'intervenir en la qüestió alguns consellers, s'acorda enviar vint-i-cinc pessetes a la comissió organitzadora de l'homenatge.

El Sr. Bagué proposa es faci els possibles per privar la mendicitat.

El Sr. Roca diu que solament es podria evitar si es tingués una casa en concicions a compte de l'Ajuntament per atendre els captaires transeïnts.

S'acorda estudiar la proposta.

S'aixeca la sessió.

Sessió del dia 29.

Presideix l'alcalde Sr. Roselló. Assisteixen tots els consellers excepte el Sr. Castellano.

S'aproven la nota dels jornals de la brigada municipal i diversos comptes.

Es llegeix una instància del Sr. Francesc Baus propietari de la caserna de la Guàrdia Civil, demanant se li abonin les despeses ocasionades per les obres fetes a la mateixa. Al mateix temps demana se li contesti la seva instància del 24 d'octubre passat.

Després d'una llarga discussió s'acorda estudiar-ho detingudament.

El Sr. Cassà exposa la conveniència d'arreglar el carrer d'Ignasi Iglèsies. Després d'exposar amb tota mena de detalls les reparacions a fer és acceptada la seva proposta.

El Sr. Bagué entrega còpia d'una carta, que es llegeix, dirigida particularment al Sr. Lerroux perquè s'interessi per a la construcció de les Escoles. Es llegeix també la contestació de l'esmentat senyor en la que diu que farà els possibles per atendre el que se li demana.

S'aixeca la sessió.

Notes de l'Ateneu

Tal com s'anuncià en el passat número d'HORITZO, l'hora de sortida de l'excursió col·lectiva que s'efectuarà demà dia 11 a Ripoll i Ribes, serà a dos quarts de 5 del matí de la plaça Clavé.

Per haver quedat sense cobrir algunes places, s'admetran inscripcions fins tot el dia d'avui.

LA JUNTA.

NOTICIARI

Teatre.

El diumenge dia 28 del prop-passat mes de Juliol la companyia Nicolau-Martori representà al Teatre del C. U. R. dues obres: a la tarda «Madame» de Lluís Elies i a la nit «Fanny», de Marcel Pagnol. A la secció teatral trobareu el comentari del nostra redactor sobre aquesta darrera.

Sardanes.

Han tingut lloc tres audicions de sardanes aquesta quinzena:

El dilluns dia 29 de Juliol al carrer Castelar, que estava magníficament regat i guarnit. Per aquest motiu ens plau de felicitar als veïns.

El dijous següent, al Passeig Vilaret, organitzat pel «Club Sardanista».

La mateixa entitat organitzà una altra audició el dijous següent.

La primera anà a càrrec de la cobla «La Unió» i la segona de «La Principal».

Extraordinari.

Hem rebut el número extraordinari que amb motiu de la Festa Major de

PESCA SALADA
FRUITES
LLEGUMS CUITS
CASA
TRESINA

Fermí
Galán, 6

Cassà de
la Selva

St. Feliu de Guíxols, ha publicat el periòdic «La Costa Brava». Es un número bellament editat, el qual ens mostra un gran nombre de fotografies dels environs de Sant Feliu, junt amb escollits articles del nostres més celebrats escriptors.

Felicitem coralment la redacció de l'esmentat periòdic, la qual no ha regatejat sacrificis perquè aquest número de Festa Major resulti un digne exemplar, orgull de la ciutat de S. Feliu de Guíxols.

Balls de carrer.

Els carrers Clot i E. Figueres, han celebrat balls de carrer amb piano de maneta.

Excursió

El grup excursionista de l'Ateneu Cultural junt amb alguns components d'Hostalric, efectuaran durant els dies 15, 16, 17 i 18, del corrent mes, la seva anyal excursió al Montseny, sota el següent itinerari: Hostalric, Arbúcies, Viladrau, La Sala, L'Arola, St. Segimon, Matagalls, St. Marçal, poble del Montseny, Les Agudes, Turó de l'Home, Santa Fe i Gualba.

Felicitació.

Per mitjà del periòdic «La Ciutat d'Olot» ens assabentem del falaguer èxit assolit pel nostre estimat amic i col·laborador Joan Domingo Alemany en la defensa d'uns detinguts arran dels fets d'Octubre.

L'escrit de defensa—del que n'hem pogut llegir un fragment íntegre—és una magnífica peça d'oratoria jurídica. El Sr. Domingo aconseguí l'absolució dels processats.

La nostra més coral i sincera enhorabona a l'amic Domingo.

Hom diu que...

Rebem amb prec de publicació:

«Al carrer de R. Ferrándiz, algunes cases acostumen espolsar les alfombres i algún matelàs a les obertures davanteres de la casa, malgrat que podrien molt bé fer-ho en les del darrera. Per a fer complir les ordenances municipals i corregir aquesta infracció a les regles de la higiene pública, el Sr. Conseller de sanitat té la paraula.»

Cinema Modern

Diumenge 11 Agost 1935. - Tarda i nit.

UN PROGRAMA EXTRAORDINARI

La divertida opereta Paramount

El soltero inocente

per MAURICE CHEVALIER
i BABY LEROY

El film policíac de gran emoció

La brigada móvil de Scotland Yard

de l'escriptor anglès Edgar Wallace.

LA PALOMA

En espanyol. A petició del públic!

— Detalls per programes. —

Joan Domingo Alemany

ADVOCAT

Ofereix el seu despatx

Argenteria, 19, pral.

Telèfon, 477

GIRONA

Subscriviu-vos a "HORITZO"

XXXXXXXXXX

DOMINGO

XXXXXXXXXX

FÀBRICA
de Tapones,
Discos y
Especialidades

Fabricantes:

Dispongo de maquinaria moderna para esmerilar y ensamblar toda clase de productos derivados del corcho.

Farmàcia J. Botet

Cassà de la Selva

DESPATX ACURAT DE RECEPTES

Articles de Ferreteria. Armeria i efectes de caça.

URAITA

AGENCIA OFICIAL: J. BERDALET
Cassà de la Selva

Cobla :: Orquestra
Orquestrina

La Principal

Per a contractes:

Francesc Gruart - TELÈFON, 19

FARMACIA I LABORATORI

Joan Gener i Roca

CASSA DE LA SELVA

Mannel Becerra

SASTRE

Cassà de la Selva

COBLA :: ORQUESTRA
ORQUESTRINA

LA SELVATANA

CASSA DE LA SELVA (Girona)

Telèfon, 22

Per a contractes: PERE ARPA

Gran assortit en
CALÇAT DE TEMPORADA
no dubteu un moment,

En XEC Espardenyer

us en servirà d'econòmic i superior.

Castelar, 41

Cassà de la Selva

Agència d'Autòmibus i Transports

La Cassanense

Administració: Castellar, 61 - Garatges: Progrés, 3 i 31

Cassà de la Selva (Girona)

PERE CUFÍ

Fàbrica de Gasoses i Sifons. - «Fruxampany»

Representant de la cervesa «Damm»

CASSÀ DE LA SELVA

Pere Mercader

Capelleria : Gorristeria : Camises : Corbates : Cinturons

Sempre les darreres Novetats!

Plaça Mn. Cinto Verdaguer, 5

Cassà

Fonda El Comerç (Antiga casa Barretina)

VDA. JOAN ABELLÍ

Preus reduïts — Servei acuradíssim — Garatge

Plaça Clavé, 30 - G. Hernández, 10 - Cassà de la Selva

Narcís Martí

TOCINERIA :—: QUEVIURES

CASSÀ DE LA SELVA

Reparació d'Automòbils. - Venda i reparació de bateries. - Cotxes a pupilatge. - Lubrificants, olis, grasses, etc. - Cotxes de lloguer.

Garatge Modern

ENRIC GRUART

Joaquim Costa, 37 i Concepció Arenal, 5

TELÈFON, 32 R

Fonda "El Recreo"

GARATGE

BANY

Plaça J. A. Clavé. - Telèfon, 15 — Cassà de la Selva

Jaramago Valadia

El millor paper de fumar

ESTOIG ENGOMAT : 10 Cts.

JARAMAGO «ORO» : 20 Cts.

Demaneu-lo a tots els estancs.

DIPOSIT DE VENDA: Sant Pau, 22 - BARCELONA

PIPES, BOQUILLES, PETAQUES,

MONEDERS, JOCS DE CARTES, DOMINÓS,

ESCACS, PARCHEESSIS, etc.

Venda a l'engròs i a la menuda.

Jubert & Presas

BANQUERS

Telèfon, 8

Cassà de la Selva

NARCIS DURAN

Aiguardents i Licors - Elaboració acuradíssima

Pont, 7 i 9 - Cassà de la Selva

Servei amb camions propis per tota la província.

Servei amb camió de Cassà a Barcelona amb parades a Caldes de Malavella i a tots els pobles del litoral.

Emili Cabarrocas

Preus econòmics. Servei ràpid.

Carrer Mesures

Cassà de la Selva